

Offentlige anskaffelser

Regelverksendringer fra 1. januar 2017

VA-dagene i Midt-Norge

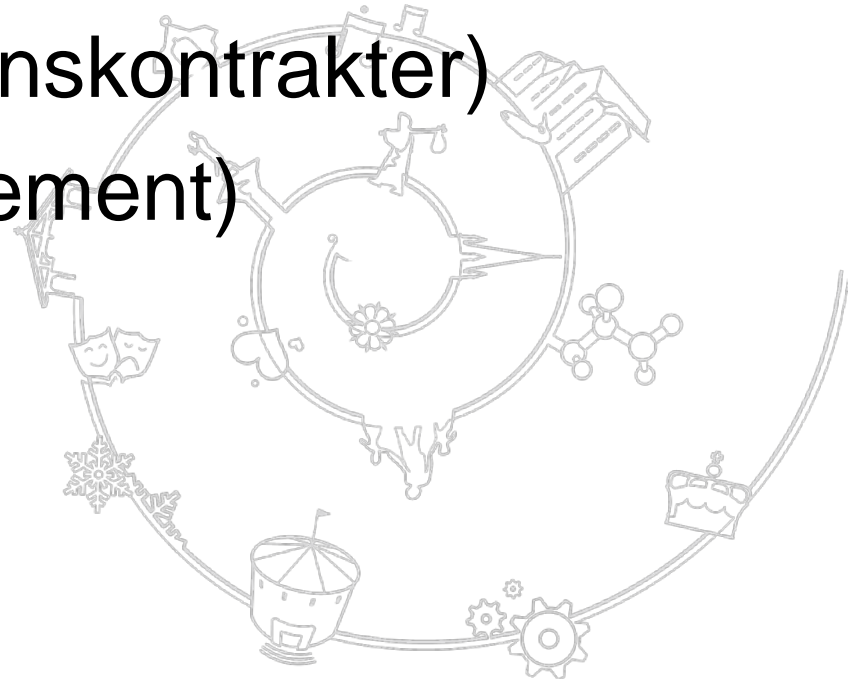
v/ Audun Ø. Thorshaug, juridisk rådgiver Eierskapsenheten Trondheim kommune

Regelverk for anskaffelser

- ❑ FOA (forskriften) + LOA (loven)
- ❑ Forsyningsforskriften
- ❑ (forskrift for konsesjonskontrakter)
- ❑ (interne innkjøpsreglement)

Du er her: [regjeringen.no](#) • [Dokument](#) • [NOU-er](#) • [NOU 2014: 4](#)

NOU 2014: 4

Enklere regler – bedre anskaffelser— Forenkling av det norske anskaffelsesregelverket

Til Nærings- og fiskeridepartementet

Forenklingsutvalget ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 14. desember 2012 for å utrede og foreslå endringer av den særnorske delen av anskaffelsesregelverket.

Utvalget legger med dette frem sin utredning med forslag til endringer i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser og forskrift 7. april 2006 nr. 402 om offentlige anskaffelser. Utredningen belyser også en del andre relevante forhold som etter utvalgets oppfatning vil kunne bidra til «det gode innkjøp».

Utvalgets arbeid og forslag gjenspeiler at oppfatningene er delte, både om hva forenkling er, og om behovet for forenklinger i

Nye og enklare reglar for anskaffingar

Pressemelding | Dato: 12.06.2015

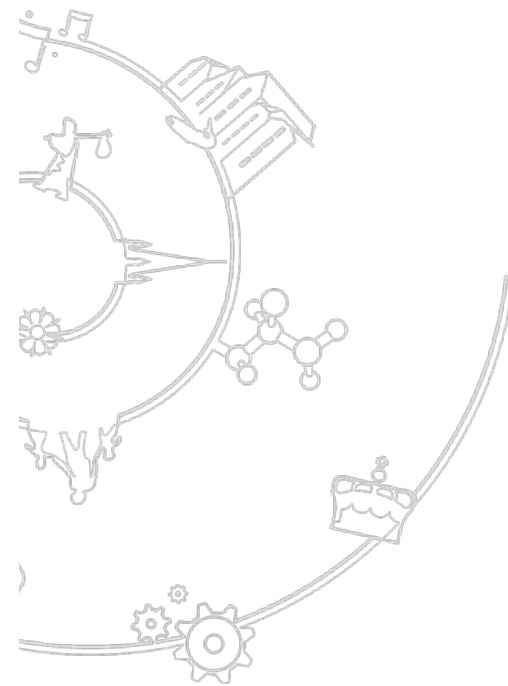
– Dårlege offentlege innkjøp kostar både staten og næringslivet dyrt. Nå innfører vi enklare og betre reglar, seier næringsminister Monica Mæland.

Nytt regelverk om offentlege anskaffingar er i støyfeskeia. Kongen i statsråd har i dag vedtatt endringar i dei nasjonale reglane for anskaffingar.

- Det offentlege kjøper inn for rundt 400 milliardar kroner årleg. Vi ønsker at så mange som mogleg forstår og kan delta i konkurransar om offentlege kontraktar, seier næringsminister Monica Mæland.

Dei viktigaste forenklingane er:

- Anskaffingar under 100 000 kroner blir unntatt frå anskaffingsregelverket.
- Reglane om lukking og merking av tilbod blir oppheva.
- Plikta til å krevje HMS-erklæring blir oppheva.
- Grensa for å krevje skatteattest aukar frå 100 000 kroner til 500 000

Nytt anskaffelsesregelverk er underveis

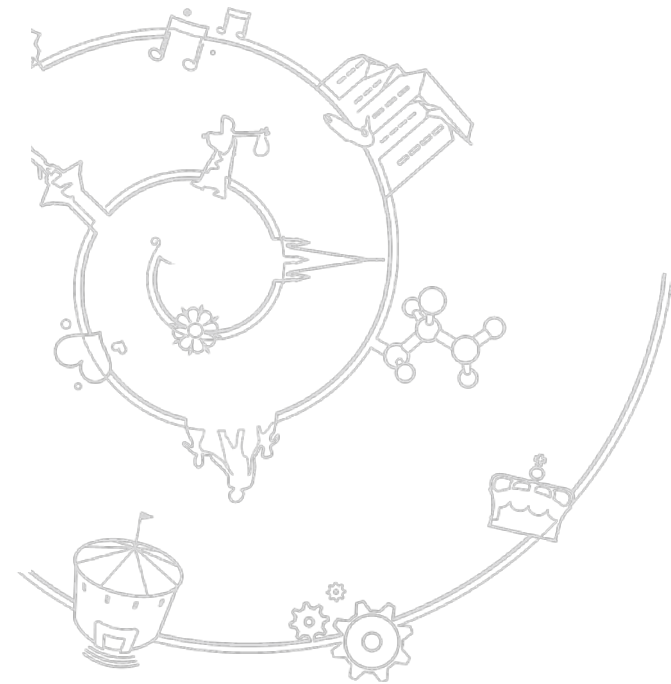
Artikkel | Sist oppdatert: 08.04.2016

Regjeringen fremmet forslag om ny lov om offentlige anskaffelser 22. januar 2016. Denne er nå til behandling i Stortinget. Stortingsvedtak forventes å foreligge i midten av juni.

Departementet vil vedta tre nye forskrifter med hjemmel i den nye loven snarest mulig etter at loven er vedtatt:

- Forskrift om offentlige anskaffelser
- Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene
- Forskrift om konsesjonskontrakter

Ny lov og forskrifter vil gjennomføre tre nye anskaffelsesdirektiver i norsk rett, og vil følge opp Forenklingsutvalgets rapport NOU 2014:4.

Hovedtrekk – de viktigste grepene

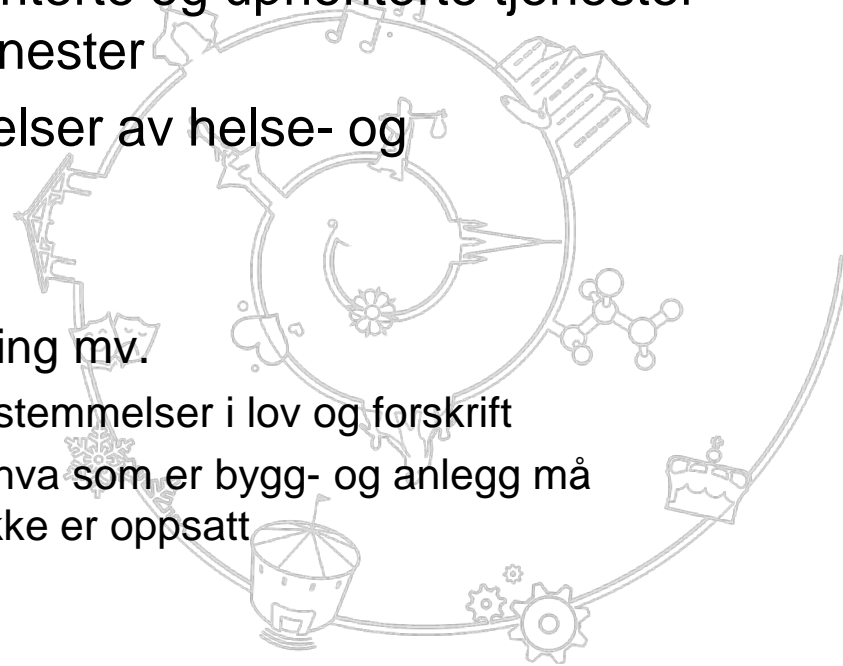
- ❑ Tilbakeføring til forsyningssektoren
  - ❑ Vannforsyning utført av kommunen er nå innenfor forsyningsforskriften
- ❑ Heving av terskelverdier
  - ❑ Nasjonalt: 1,1 mill gjelder vare- og tjenester og bygge- og anleggskontrakter
  - ❑ EØS: 1,75 mill for vare- og tjenester, 44 mill for bygge- og anleggskontrakter
- ❑ Fokus på samfunnsansvar
  - ❑ Krav om tilknytning til lærlingeordning
  - ❑ maks 2 ledd underleverandører
- ❑ Opphevelse av forhandlingsforbudet i del II
  - ❑ Kan ha dialog med en eller flere tilbydere
- ❑ Krav til elektronisk kommunikasjon
  - ❑ FOA kap 22

Hovedtrekk – de viktigste grepene forts.

- ❑ Noen nye prosedyrer og økt forhandlingsadgang i del III
  - ❑ Dialog med markedet
  - ❑ Generell oppmykning av forhandlingsadgangen
- ❑ Opphevelse av skillet mellom prioriterte og uprioriterte tjenester og utskilling av helse- og sosialtjenester
  - ❑ Nytt kapittel: kap 30 – anskaffelser av helse- og sosialtjenester
- ❑ § 2-4, bokstav a
  - ❑ Erverv/leie av eksisterende bygning mv.
    - Ikke lenger nødvendig å følge bestemmelser i lov og forskrift
    - Grensen mot hva som er leie og hva som er bygg- og anlegg må fortsatt vurderes om bygningen ikke er oppsatt

Hovedtrekk – de viktigste grepene forts.

□ Samarbeid i offentlig sektor, FOA kap 3

□ § 3-1 - Utvidet egenregi

■ Inngår kontrakt med "eget" rettssubjekt

- Kontroll kriteriet
- Minst 80% av virksomheten rettet mot oppdragsgiver
- Ikke private eiere

□ § 3-3 – Samarbeidsavtaler

■ Anskaffelsesloven og forskriften gjelder ikke for kontrakter som inngås utelukkende mellom to eller flere oppdragsgivere, og som etablerer eller gjennomfører et samarbeid

- a) som har til formål å sikre at offentlige oppgaver blir utført for å oppnå et felles mål,
- b) som blir utført utelukkende av hensyn til offentlige interesser og
- c) der mindre enn 20 prosent av aktivitetene som samarbeidet omfatter, blir utført for andre enn oppdragsgiverne.

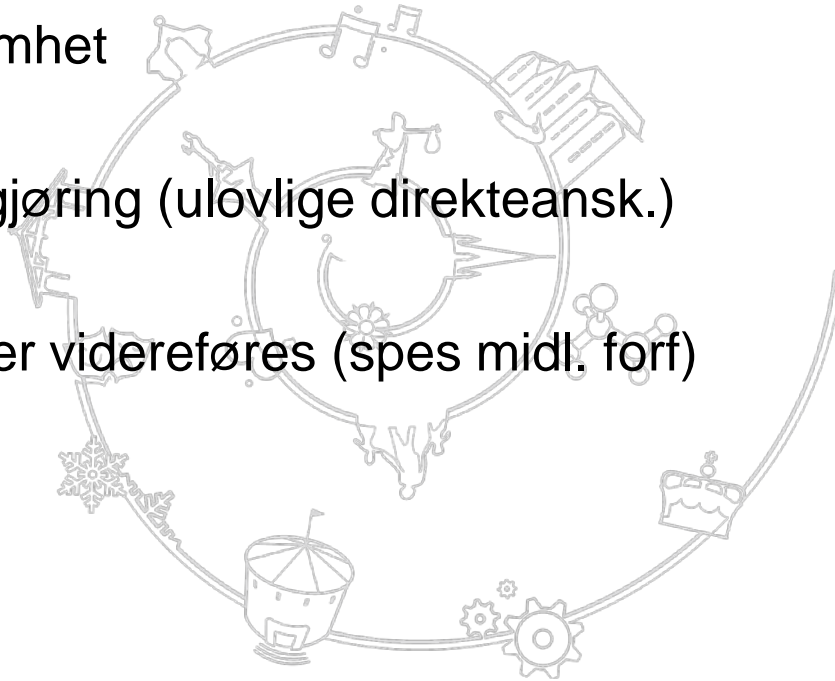

LOA § 12 - håndhevelse

- ❑ KOFA får kompetanse til å ilegge overtredelsesgebyr
  - ❑ Maks 15% av kontraktsverdien
  - ❑ Skal ilegges ved forsettlig eller grov uaktsomhet
  - ❑ Kan ilegges ved vanlig uaktsomhet

Kan unngås ved intensjonskunngjøring (ulovlige direkteansk.)

Domstolenes sanksjonsmuligheter videreføres (spes midl. forf)

2016 Terskelverdi → hvilken del av forskriften

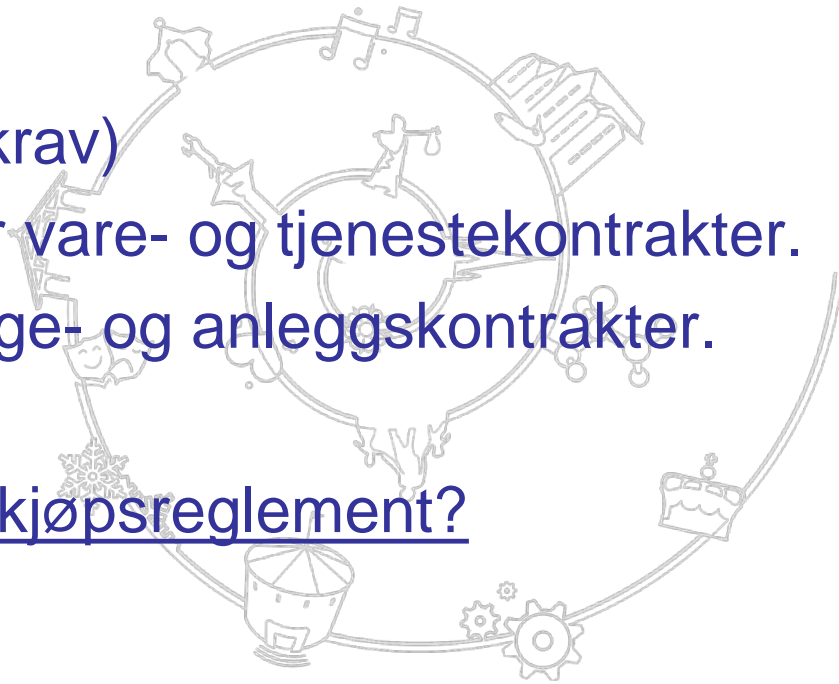
- ❑ Nasjonal terskelverdi: (utlysningsplikt, FOA del II-krav)
  - ❑ Kr. 500.000,- eks. mva.

- ❑ EØS- terskelverdi: (FOA del III-krav)
  - ❑ 1,75 mill kr eks. mva. – gjelder vare- og tjenestekontrakter.
  - ❑ 44 mill kr eks. mva. – for bygge- og anleggskontrakter.

- ❑ Nye verdier fra 2017!

2017 Terskelverdi → hvilken del av forskriften

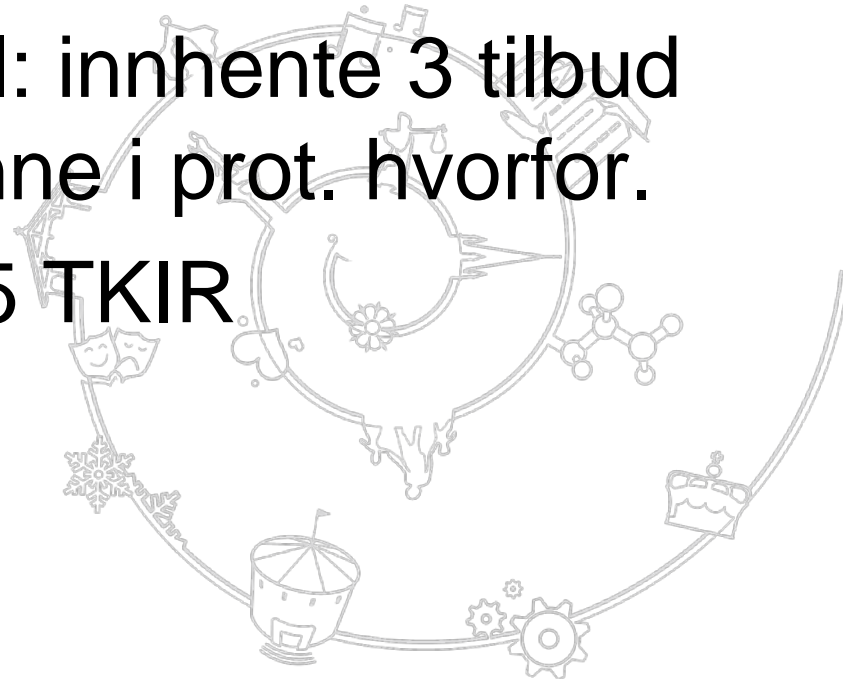
- ❑ Nasjonal terskelverdi: (utlysningssplikt, FOA del II-krav)
  - ❑ Kr. 1.100.000,- eks. mva.

- ❑ EØS- terskelverdi: (FOA del III-krav)
  - ❑ 3,5 mill kr eks. mva. – gjelder vare- og tjenestekontrakter.
  - ❑ 44 mill kr eks. mva. – for bygge- og anleggskontrakter.

- ❑ Men: fortsatt krav fra interne innkjøpsreglement?

Kjøpe for over 20 000 – husk:

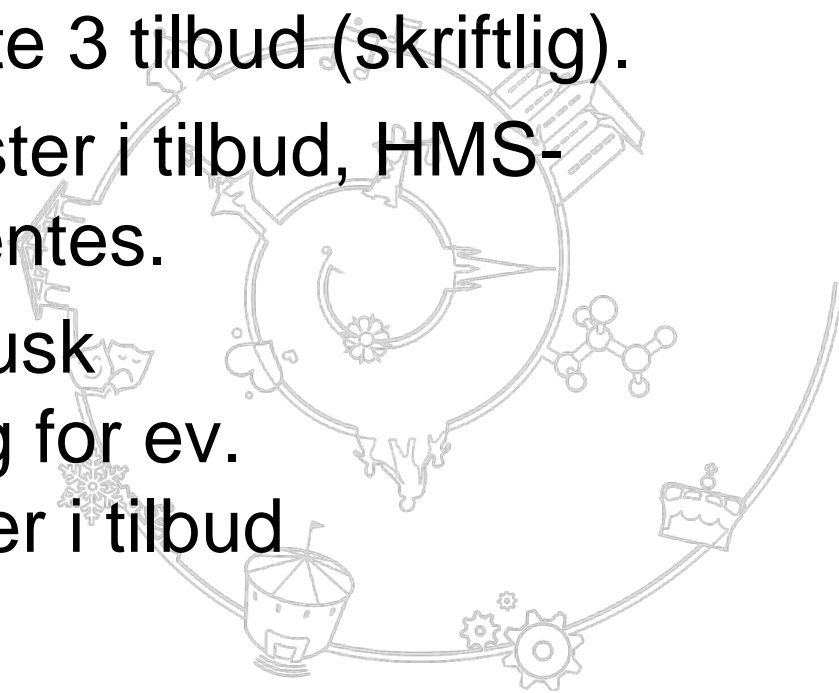
- ❑ Anskaffelsesprotokoll (TK innkjøpsregl.)
- ❑ Ellers fritt, jf. LOA og FOA
- ❑ Men; TK innkjøpsregl: innhente 3 tilbud (muntlig) eller begrunne i prot. hvorfor.
- ❑ Retningslinjer i kap. 5 TKIR
- ❑ ESA

Kjøpe for over 100 000 – husk:

- ❑ Anskaffelsesprotokoll
- ❑ Bærende hensyn i FOA del 1 + LOA gjelder
- ❑ TK innkjøpsregl: innhente 3 tilbud (skriftlig).
- ❑ TKIR: krav til skatteattester i tilbud, HMS-erklæring kan etterinnhentes.
- ❑ ESA – arkivere tilbud, husk offentlighetsbegrensning for ev. forretningshemmeligheter i tilbud

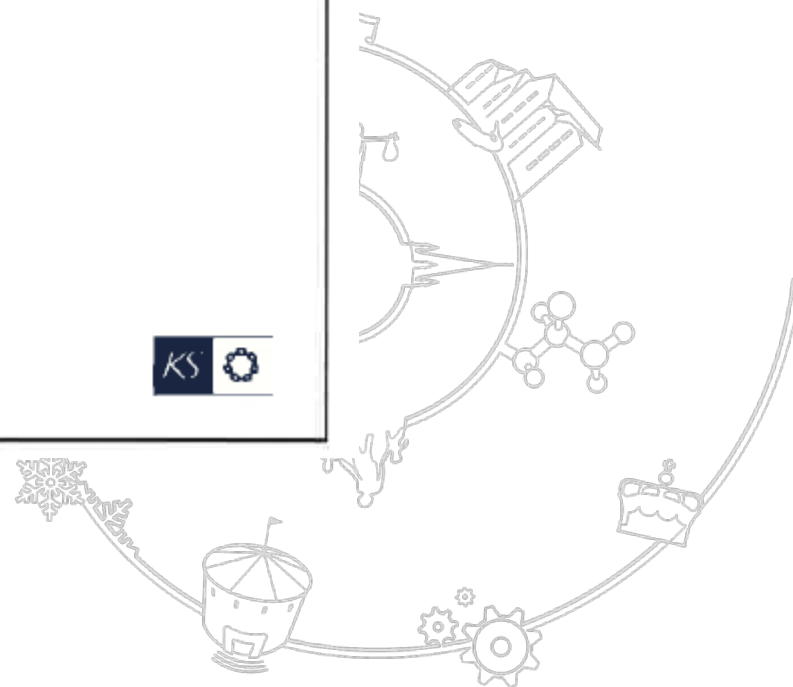

Forskriftens struktur – gjenkjennbar!

- Del I alminnelig bestemmelser
  - Gjelder uansett beløp fra kr 100.000- 1,1 mill
  - Anvendelsesområdet for ikke-kunngjøringspliktige anskaffelse betydelig utvidet
  - Består av 7 kapitler
- Del II Anskaffelser under EØS-TV og særlige tjenester
  - Gjelder for anskaffelser mellom fra kr 1,1 og opp til EØS-TV
  - Kun 4 kapitler, følger anskaffelsesprosessens løp
- Del III anskaffelser over EØS-TV
  - 18 kapitler, implementerer EU- direktivene, følger anskaffelsesprosessens løp
- Del IV anskaffelse av helse og sosialtjenester
  - EØS-TV 6,3
- Del V plan og designkonkurranser

Klarhet og risiko- viktig presisering

- FOA § 8-4(3)/14-1(5)
  - Oppdragsgiver har risikoen for uklarheter i konkurransegrunnlaget
- FOA 9-1(2)/23-3(2)
  - Leverandøren har risikoen for uklarheter i tilbudet

Gjennomføring av dialog i tilbudskonkurranser

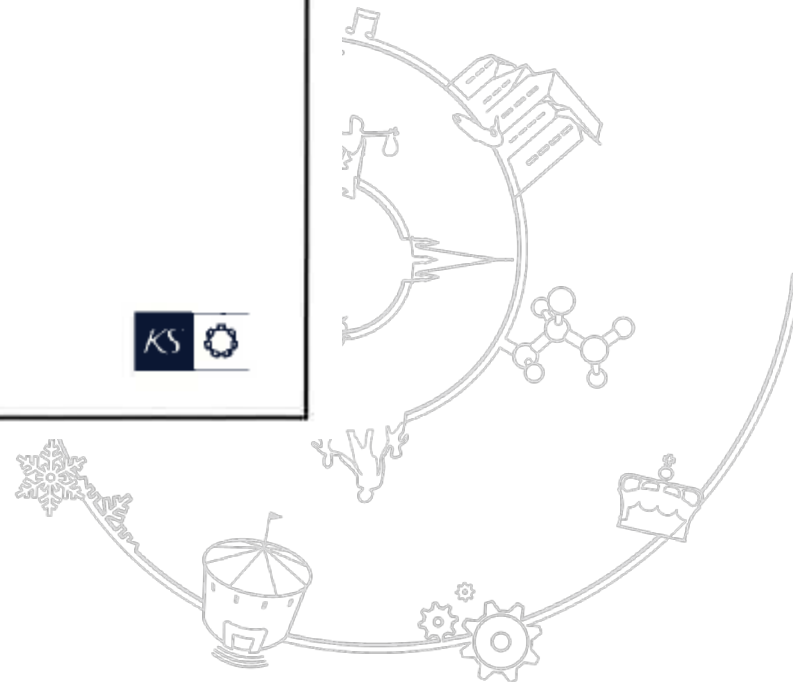
Foa § 9-3, jf 9-2(3)

- **Innfører begrep dialog**
  - Omfatter både avklaringer og forhandlinger
  - Kan ha dialog om alle sider av tilbudene
  - Kan velge hvor mange
- § 9-2 (3) skal etter tilbudsfristens utløp beslutte om han skal ha dialog
- **Pliker å oppgi i konkurransegrunnlaget om planlegger dialog**
  - Hvis ja
    - Angi hva dialogen vil gjelde og beskrive gjennomføringen
- **Krav til likebehandling i alle faser av gjennomføringen**
- **Krav om samtykke for utgivelse av opplysninger**

Del III – endringene

- Krav til leverandørens finansielle kapasitet
- Oppdeling av kontrakter 19-4
- Økt forhandlingsadgang
- Utvidet suppleringsadgang
- Innovativt partnerskap
- Fristene forkortet

Oppdeling av anskaffelser

Foa § 19-4

- Oppdragsgiver kan velge å dele opp anskaffelsen i delkontrakter
- Plikt til å vurdere oppdeling – må begrunnes dersom anskaffelsen ikke deles opp.
- Kan begrense antall delkontrakter som kan tildeles en leverandør.
- Kan tildele en samlet kontrakt til en leverandør når det samlede tilbudet fra denne leverandøren totalt sett oppfyller tildelingskriteriene bedre.

Ettersending og avklaring av opplysninger og dokumentasjon

FOA §23-5

- (1) Oppdragsgiveren kan skriftlig be leverandørene ettersende, supplere, avklare eller utfylle mottatte opplysninger og dokumentasjon innen en kort tilleggsfrist dersom opplysningene eller dokumentasjonen synes å inneholde feil eller uklarheter eller dersom bestemte opplysninger eller dokumenter mangler.
- (2) En ettersending, supplering, avklaring eller utfylling etter første ledd skal ikke medføre at tilbudet forbedres.

Endringer i anskaffelsesregelverket

Beatrice Dankertsen Hennyng og Kristine Vigander, KS Advokatene

KOMMUNSEKTORENS ORGANISASJON

The Norwegian Association of Local and Regional Authorities

